

'Bij rellen snel de grootste raddraaiers oppakken'

p 10-11 Po

Aanhoudings-eenheden

door ARJO VAN DER GAAG

AMSTERDAM — „We hebben het laatste jaar te maken gehad met niets ontziende tegenstanders, die misdrijven pleegden als zware mishandeling en poging tot doodslag. De Mobiele Eenheid is daar niet tegen opgewassen. Er zijn honderden gewonden gevallen. Na de rellen in de Vondelstraat en op 30 april stond vast dat er iets moest gebeuren.”

Hoofdinspecteur W. Berndsen, chef van de Mobiele Eenheid van de Amsterdamse politie, geeft voor Het Parool een toelichting op het oprichten van zes aanhoudingseenheden van elk dertig man. Eén aanhoudingseenheid is al samengesteld. Zij hebben de opleiding net achter de rug.

Wat is de taak van de eenheden?

Berndsen: „Zij moeten in burger op verschillende plaatsen snel de grootste raddraaiers oppakken. Wij hebben bij de rellen van dit jaar geconstateerd dat meestal een klein groepje stenengooiers een dergelijke de zaak aanvoert. De

taak van de aanhoudingseenheden is om die angels er snel uit te trekken. Dan heb je kans dat de rel snel doodbloedt. Natuurlijk kun je iemand niet zo maar arresteren. De eenheden moeten heel scherp observeren wat een bepaalde verdachte aan strafbare felten pleegt, zodat de justitie, die een verdachte vervolgt, wat heeft aan een proces-verbaal.”

Er wordt vaak gesproken over het terugdraaien van de zogenaamde geweldspiraal in Amsterdam. Het geweld lijkt van beide kanten — demonstranten en Mobiele Eenheid — steeds harder te worden. Wordt door de oprichting van dergelijke teams nu juist het politiegeweld niet vergroot?

Berndsen: „Nee. Als er snel arrestaties worden gemaakt, hoeft de Mobiele Eenheid niet op te treden. De ervaring heeft geleerd dat bij ME-optreden de rellen zich verspreiden en uren kunnen duren. We zijn zo langzamerhand tegenover de manschappen van de ME verplicht om ze niet voortdurend dat massale geweld te laten gebruiken.”

Welke politiemensen maken deel uit van die eenheden?

Berndsen: „Jonge, ervaren politiemensen, die behoorlijk bedreven zijn in verdedigingssporten. Ze zijn zeer streng geselecteerd. Dat was niet zo'n probleem. Er is ruim voldoende belangstelling. Opvallend is dat veel politiemensen in het Amsterdamse korps aan verdedigingssporten doen. Uit lijfsbehoud denk ik.

„Ze moeten in staat zijn een verdachte zodanig beet te pakken dat hij meteen meegaat. Vaak lopen politiemensen minuten lang te hantieren en te martelen met een arrestant voor ze hem kunnen wegvoeren. Dat zal bij deze eenheden niet kunnen gebeuren.”

Keiharde jongens dus. Bestaat niet het gevaar dat je op deze manier politieknoekploegen scheidt?

Berndsen: Dat gevaar is er niet.

blijven houden tot hij naar huis gaat, zodat je hem rustig kunt oppakken.”

In de instructies wordt voortdurend herhaald dat het geweld van de eenheden beperkt moet blijven. Dat arrestanten „correct” behandeld moeten worden. Is dat niet vanzelfsprekend?

Berndsen: „Jawel, maar dat moet je er elke keer toch maar weer bij zeggen. Het gevaar bestaat dat wanneer je urenlang stenen hebt staan happen en je hebt dan eindelijk zo'n figuur te pakken dat je je woede op die man ontladst. Niet meer dan menselijk, maar het is niet goed te praten. In de opleiding van deze eenheden wordt ook vaak gepraat over gebruik van geweld. Tot hoe ver je kunt gaan. Een arrestant schoppen, of hem over straat slepen bij voorbeeld vind ik buiten de perken gaan. Dat vind ik zo iets laags. Kan niet.”

„Bij elke eenheid is een aantal kaderleden aanwezig. Die moeten er op toezien dat de arrestaties correct plaatsvinden. Een snel, zodat je het brandje kan blussen voor het uit de hand loopt. Tactisch inzicht is daarbij van groot belang. Tijdens de opleiding van drie weken wordt daar veel aandacht op

Eenheden moeten optreden van ME voorkomen

Eenheden moeten optreden van ME voorkomen

Hoofdinspecteur W. Berndsen: ... verboden om dienstpistool te gebruiken ...

PAROOLFOTO WUBBO DE JONG

gingsporten doen. Uit lijfsbehoud denk ik.

„Ze moeten in staat zijn een verdachte zodanig beet te pakken dat hij meteen meegaat. Vaak lopen politiemensen minuten lang te hannessen en te martelen met een arrestant voor ze hem kunnen wegvoeren. Dat zal bij deze eenheden niet kunnen gebeuren.”

Keiharde jongens dus. Bestaat niet het gevaar dat je op deze manier politiekno ploegen scheidt?

Berndsen: „Dat gevaar is er misschien wel. Maar het is ze op het hart gebonden, dat iemand die buiten de pot piest er onmiddellijk uit vliegt. We zullen de aanhoudings-eenheden verschrikkelijk streng bewaken. We kunnen er genoeg politiemensen voor vinden, dus het vervangen van iemand is geen probleem.

Hoe verklaart Berndsen de grote animo om deel uit te maken van dergelijke teams? Het is gevaarlijk werk en er wordt niets extra betaald.

Berndsen: „Veel van deze politiemensen hebben bij de ME vaak urenlang stenen staan happen. Ze hebben gezien hoe collega's gewond zijn geraakt. Precies weet ik het niet, maar ik vermoed dat ze in de eenheden een bijdrage denken te kunnen leveren om dat te voorkomen.”

Wraakgevoelens?

Berndsen: „Dat niet. Mensen die zo denken komen niet voor de eenheden in aanmerking.

Zijn er speciale instructies voor

Berndsen: „Een van de belangrijkste regels is dat ze niet ten koste van alles tot arrestatie moeten overgaan. Ik kan niet genoeg benadrukken dat ze in bepaalde gevallen moeten zeggen: hier doe ik nu niets aan.”

Voorbeeld?

Berndsen: „Stel je voor dat iemand met stenen naar de ME gooit en loopt te plunderen.

Je zou zo iemand meteen moeten arresteren. Maar als dat alleen maar kan door het pistool te trekken, dan moeten ze zich terugtrekken. Het gebruik van het dienstpistool is uitdrukkelijk verboden bij het verrichten van arrestaties.

restant schoppen, of hem over straat slepen bij voorbeeld vind ik buiten de perken gaan. Dat vind ik zo iets laags. Kan niet.”

„Bij elke eenheid is een aantal kaderleden aanwezig. Die moeten er op toezien dat de arrestaties correct plaatsvinden. Een snel, zodat je het brandje kan blussen voor het uit de hand loopt. Tactisch inzicht is daarbij van groot belang. Tijdens de opleiding van drie weken wordt daar veel aandacht aan besteed.”

„Doordat er vaak rellen plaatsvinden is het gevaar van normvervaging levensgroot aanwezig. Vroeger zou het bijvoorbeeld ondenkbaar zijn geweest een groep demonstranten in te sluiten. Het werd ethischer geacht om mensen altijd een ontsnappingsmogelijkheid te bieden. Daar wordt nu al anders over gedacht.”

Hoe ziet de opleiding van de eenheden er uit?

Berndsen: „Veel verdedigingsporten. Ze leren iemand snel en resoluut weg te voeren. Dat zal, hopelijk, ook bij de tegenstander respect opwekken. Een universitaire medewerker heeft een lezing gehouden over massa-verschijnselen. Ze hebben met het parate peloton geoefend, waarbij zij als aanhoudingseenheden optraden. Er zijn films van rellen gedraaid, een officier van justitie heeft een lezing gehouden over wat hij nou precies in een proces-verbaal wil zien. En natuurlijk is er dagelijks gepraat over de tactiek.”

Bestaat niet het gevaar, nu er zo'n eenheid bestaat, en er nog meer bij komen, dat ze voor andere doeleinden zullen worden gebruikt. Dat er werk voor ze zal worden gezocht?

Berndsen: „De eenheden zijn uitsluitend bedoeld voor het oppakken van raddraaiers bij rellen. Niet voor het arresteren van andere criminelen. Ook binnen de politie bestaat nog het misverstand dat wij een soort arrestatieteams met automatische wapens zoals ze die bij de Rijkspolitie hebben, aan het oprichten zijn. Die indruk is onjuist.

„We moeten afwachten of het allemaal gaat, zoals we hopen. In Nederland bestaan nog geen aanhoudingseenheden. Het is een ontgonnen terrein. Ik hoop d-